

Mladen Paunović, nastavnik

OD OPREME UČIONICE — NAMEŠTAJA U NJOJ — DOBRIM DELOM ZAVISI USPEH U NASTAVI

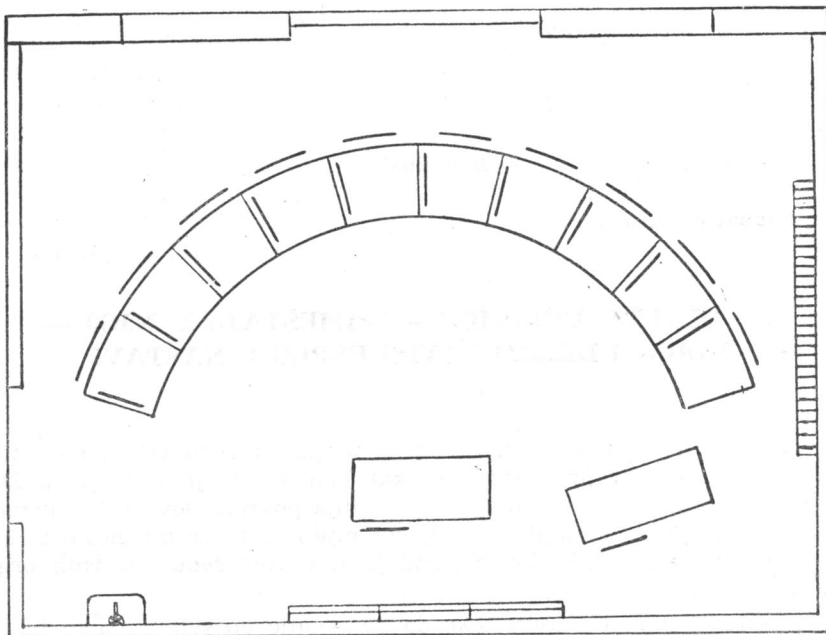
Učionica mora biti tako postavljena da u njoj ima što više svetla, kako bi lica nastavnika i dece (međusagovornika) bila što bolje osvetljena. Deci se mora pružiti maksimalna mogućnost uočavanja pokreta govornih organa i delova lica kao i celog tela uopšte. Jer govor nije i ne može biti nešto izolovano: on je komponenta mnogih složenih radnji, u prvom redu govornih organa i mišića lica.

Nastavnik se mora postaviti tako da odstojanje do svih učenika bude približno jednako kako bi nesmetano mogli pratiti njegovo izlaganje. On ne može biti pokretan kao nastavnik redovne škole, jer deca ne čuju ili slabo čuju, pa su pri učenju govora i svega ostalog isključivo upućena na vizuelno opažanje.

Budući da su naši učenici gluvi ili nagluvi i da ne mogu pratiti nastavu kao redovni učenici, a od njih se zahteva maksimalna angažovanost, đачki stolovi moraju biti tako postavljeni da učenici u svako vreme mogu pratiti nastavnika i njegovo izlaganje ili izlaganje svoga druga.

Za postavljanje đачkih stolova u oblik kružnog luka potrebna je i odgovarajuća kvadratura učionice koja ne sme biti manja od 35 kvadrata, tj. 7×5 metara. Takođe moramo voditi računa i o veličini đачkih stolova i njihovom obliku, da bi se mogli postaviti u luku. Jedan nastavnički stol (ima ih dva, o čemu će kasnije biti reči) postavlja se simetrično od levog i desnog krila đачkih stolova; njegove dimenzije znatno odstupaju od standardnih stolova. Kombinacija je katedre i daktilo-stolića. Ovaj sto služi za tzv. »frontalni« rad, dok drugi sto služi za individualni rad i postavlja se kako je prikazano na crtežu: nasuprot levom krilu đачkih stolova, a u blizini ogledala koje se nalazi ispod jedne ploče table.

Za uspešan rad potrebna je i odgovarajuća tabla s višestrukom namenom, estetski lepo uklopljena u ostali nameštaj u učionici. Sastavljena je iz tri pokretne ploče koje šetaju po šetalici levo i desno, dok se iza njih nalaze fiksirani flanelograf — desno i ogledalo — levo. Srednji deo je uvučen sa većom ostavom, u koju se može po potrebi ugraditi »ruska računaljka« i slovarica, specijalno izrađena uz ovu tablu. Slovarica može biti pokretna ili pričvršćena u ovom delu table. Prostor između poda i table, kao i duž celog čeonog zida, maksimalno je iskorišten postavljanjem niskog ormarića, iz tri dela, koji ujedno obuhvata i lavabo. U ove ormariće mogu se smeštati sva učila i pomagala, kao

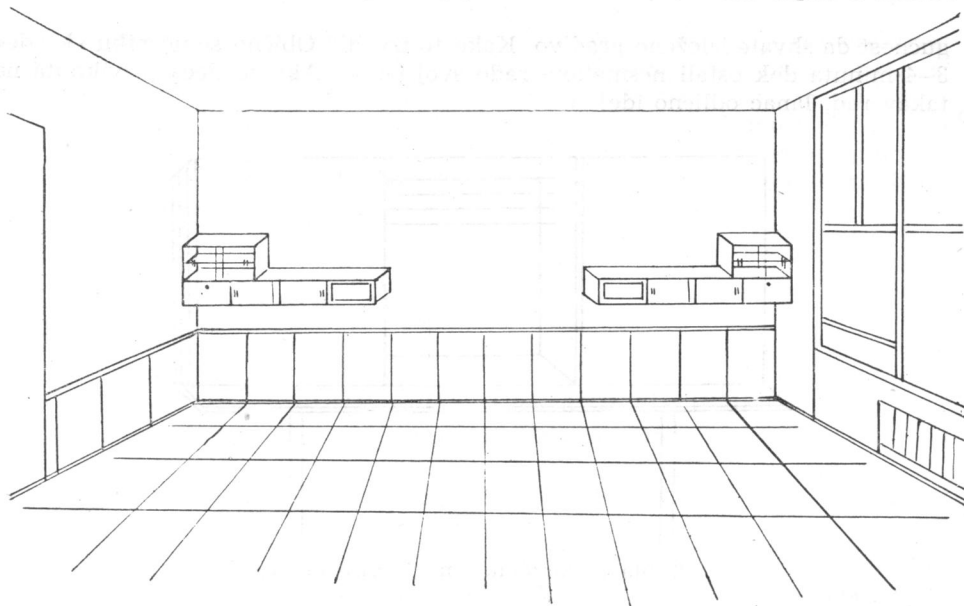
Učionica sa kompletnim nameštajem — skica

i ostale stvari po potrebi. Sve ovo ne zaprema mnogo prostora a estetski vrlo lepo deluje i funkcionalno je.

Do sada se nijedna učionica nije mogla zamisliti bez ormara za smeštaj raznih stvari, učila i pomagala, dečijih radova i sl. Nova, savremeno opremljena učionica eliminiše ormar i na njegovo mesto postavlja dve zidne vitrine, levo i desno, iza učenika, kako je to prikazano na crtežu. U ove se vitrine mogu postaviti razne sitnije stvarčice, sitniji dečiji radovi, modeli, manja učila i pomagala, stručne knjige i časopisi i slično. Gornje površine vitrina mogu se iskoristiti za izlaganje lepših dečijih ručnih radova, što ne smeta opštem izgledu učionice. Međuprostor na zidu odlično se koristi za smeštaj zidne karte ili nekih učila. Zid ispod vitrina opšiven je lamperijom, kako je prikazano na crtežu, što takođe ulepšava izgled učionice i štiti zid od mehaničkih povreda, pruža mogućnost da se stolice primaknu i na 80 centimetara, te se na taj način maksimalno iskoristi površina poda. Učenici izlaze levo i desno, ne ometajući jedan drugog u radu.

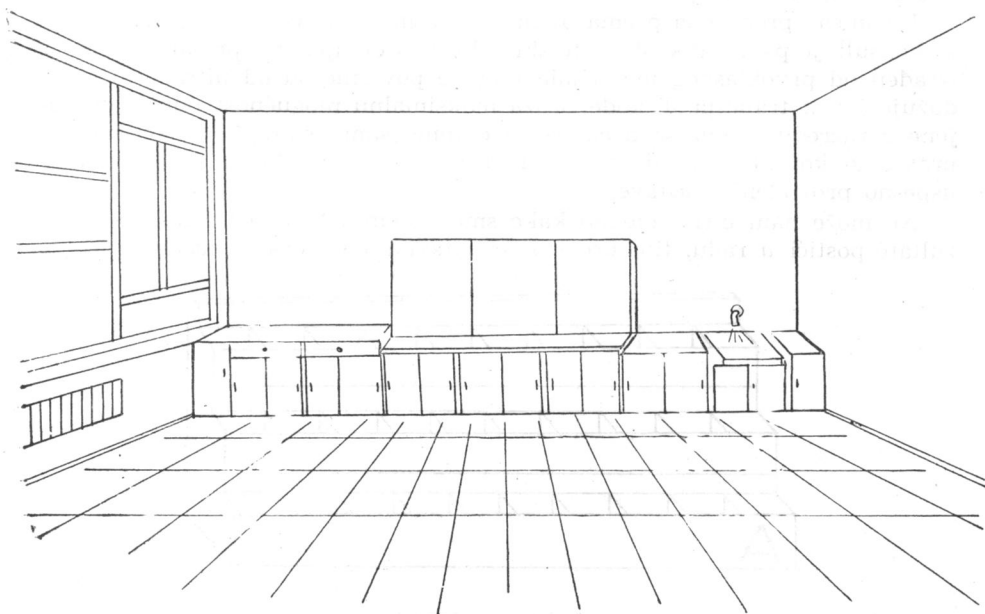
Drugi nastavnički sto postavljen je kako je već rečeno. Na gornjoj površini ima ugrađene prekidače koji su povezani sa signalnim lampicama na svakom đaćkom stolu. Kad nastavnik izloži nastavnu jedinku, zapiše je na tabli, poziva se za ovaj sto da ne bi smetao deci pri prepisivanju teksta sa table i poziva pojedinačno učenike na individualni rad pritiskivanjem odgovarajućeg prekidača. Signalna lampica opomene učenika. I do sada smo radili slično, ali smo morali lupati rukom ili nogom, ili otići do učenika i pozvati ga. Ovakvim načinom rada skrenuli smo pažnju svih učenika i ometali ih u radu. Pošto se

Od opreme učionice — nameštaja u njoj — dobrim delom zavisi uspeh u nastavi

Zadnji zid učionice sa vitrinama

za izlaganje nastavne jedinice obično uzima dvočas (u nižim razredima pa i višim), drugi čas, dok su deca prepisivala tekst, nastavnik je bio »neiskorišćen«. Ovakvim načinom rada on je maksimalno iskorišćen, a deci pruža veću mo-

Prednji zid učionice sa tablom

gućnost da shvate izloženo gradivo. Kako to izvodi? Obično se učeniku »krade« 3—4 minuta dok ostali nesmetano rade svoj posao. Ako su deca priviknuta na takav rad, lanac odlično ide!

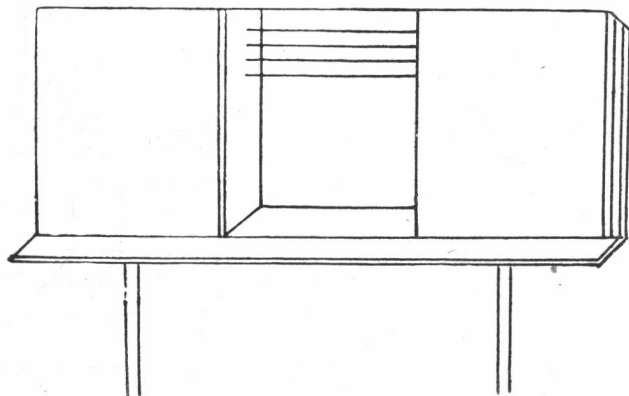

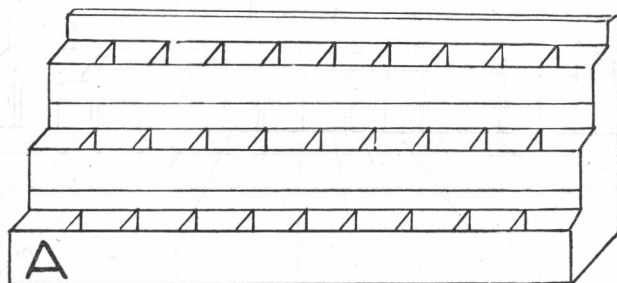
Tabla — kombinovana iz više delova

I đučki sto ima novina. Pored signalne lampice ima ugrađenu vertikalnu ploču koja se, za vreme samostalnog rada učenika, po potrebi diže i spušta.

Svaka učionica, bez obzira na gubitak ili veću oštećenost sluha kod dece, mora imati zvučnik koji je povezan za razglasnu stanicu škole. Preko nje se daju razna saopštenja za učenike i nastavnike. Nastavnik saopštava učenicima ono što čuje i nastavlja rad.

Učionica opremljena prema ovim uputstvima, okrećena u više boja, o čemu se konsultuje psiholog škole, estetski vrlo lepo deluje, tim pre ako je nameštaj izrađen od prvoklasnog materijala (gornje površine su od ultrapasas) što produžuje i vek trajanja. Takođe pruža maksimalnu mogućnost održavanja higijene u razredu, stimuliše decu da se o tome sama staraju, funkcionalna je i praktično koristi svaki dragoceni kvadrat površine, što je sve povezano za uspešno provođenje nastave.

Ne može nam biti svejedno kako smo opremili učionicu i kakve ćemo rezultate postići u radu, tim pre što se šćitavanju govora u nastavi specijalnih

Pokretna slovarica

Od opreme učionice — nameštaja u njoj — dobrim delom zavisi uspeh u nastavi

škola i odeljenja posvećuje velika pažnja, bez obzira što se jedan praktičar nepovoljno izrazio o tome, upoređujući naš rad sa pozornicom na kojoj »posle predstave nema ništa na programu«. Površno posmatrano, tako je! Pitam se ko od nas nije na pozornici? Nije li ceo život pozornica? Nismo li svi glumci koji smo dužni da odigramo ulogu u životu? Možemo li živeti od »te glume«? Zašto onda zamerati ako i gluvog čoveka osposobljavamo da »odglumi svoju ulogu u životu«?

Elementary School »Kasim Hadžić« — Banjaluka

Mladen Paunović, teacher

THE CLASSROOM FURNITURE AND EQUIPMENT AND SUCCESS IN EDUCATION

SUMMARY

Success in education to a great extent depends on classroom equipment and furniture to which much consideration must be given. The equipment of a classroom for the hearing impaired children should be such that the children are able to actively follow the instruction of the teacher or to hear each other. The pupils should be active during the process of instruction, and the teacher should do his best so that the pupils learn as much as possible from him.

The classroom should be aesthetically well arranged and should correspond to pedagogical and psychological requirements of instruction.